

3873.
Kiuruvesi.

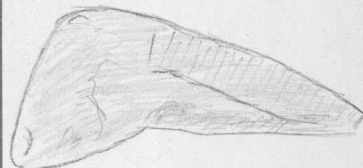
Hjalmar Appelgrenin keräyksiä virkamat-
kaan 1900 ostettuja esineitä.

Kivikaudelta.

1. Saviastianpalasia kuoppakoristuksilla ja hammasviivoilla varustettuja.
2. Esine piikivestä, poikkileikkaus kolmikulmainen. Kiven väri paikoin punaisenruskeaa.
3. Nuolenkärjen peräpää ukonkivestä. Poikkileikkaus .
4. Viisi muuta piikivipalasta joista yksi harmaa, toiset harmaanruskeita ja yksi, isoin, harmaa, violetti ja keltainen.
5. Kaksi sirpaletta hiotuista kiviaseista, ja joukossa ukonkivisiruja.

N^ot 1-5. Lapset poimineet Kyntöläis-
eli Riihipellosta Hinkusalmen maalla Kiuru-
vedellä. (Entiset löydöt samasta paikasta
kts. n:ot 3564:6,7, 9-12 ja 3634:1-49
3762:1-48) Osmankijärvellä.

6. Tasataltta, melkei tasaleveä, kanta hiottu tasaiseksi. 58 mm ptk, 37 lev, 12½ pks. Löydetty Kyntöniemen maalta Kiuruvedellä.
7. Oudonmuotoinen esine mustaa kiveä; suippeassa päässä on kahdessa vastakkaisessa syrjässä pienet hiottut pykälät. Esine hiottu neljältä sivulta. 103 mm ptk, 25 lev, 10 pks.

3873.
Kiuruvesi.

Löydetty Murtomäen maalta Remeskylässä Kiuruveden pit.

8. Kourutaltoa raitaista saviliusketta, ylipää katkennut ennen löytämistä ; $116\frac{1}{2}$ mm ptk, $48\frac{1}{2}$ lev, 21 pks. Melkein tasaleveä. Löydetty Jylängön talon maalta (noin 3 km Hinkusalmesta, eli Osmankijärvestä ylöspäin) riihen luota kun sitä pelloksi tehtiin; siinä oli keskellä peltoa talonväen puheen mukaan "semmoinen niinkuin soari, kiveä, tiiltä ja mitähän lie ollut", joka jätettiin raivaamatta ja vielä näkyy muodostaen muutoin tasaisen pellon korkeimman kohdan. Siitä on tämä talta ja kaikki muut kiviaseet löytyneet. (Entiset löydöt kts. n:o 3564: 6,7).

Keskiajalta.

9. Suksen keskikohta tammea (?), jossa on jäljellä pälös ja osa etupuolta. Pälkähästä juoksee eteenpäin kaksi n. 18 sm pituista kieltä eli harjaa, joissa on leikattuja nauhakoristeita. Sitä paitsi on leikattu nauhapalmikko kielten välissä pälkähän rinnassa. Pohjassa ura eli olas. Susen nykyinen pituus on $95\frac{1}{2}$ sm, leveys $11\frac{1}{2}$. Löydetty Kiuruveden pit. Jylängön talon maalta, tuskin 1 km:n verran Lahnajokea ylöspäin, suosta talon puolella jokea (itäpuolella), noin 100 sylvää rannasta. Se löytyi kyynärän syvyydestä muramaasta. Kärkipuoli oli ollut syllän pituinen, mutta poikki; se heitettiin tuleen.

3873 A.

Säräisniemi

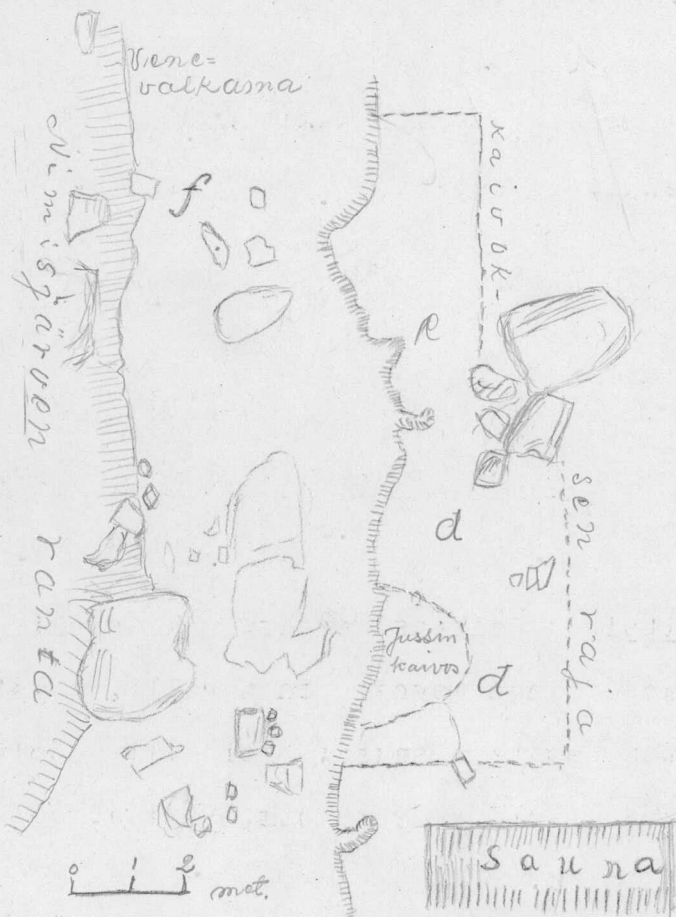
(Nimisjärvi,
Järventaustan
tp.).

Esineitä, jotka tohtori Hjalmar Appelgren virkamatkallaan 1900 kaivoi esille Järventaustan torpan luona Nimisjärven itäpuolella Säräisniemellä.

I. Kivikauden löytöjä:

torpan rannasta saunan pohjoispuolelta.

Rantaääräs saunan ja venevalkaman välillä sisältää keltaisen ruskeaa savea, josta isot (2 met.) ja pienet rantakivet kohoavat näkyviin. 4 á 5 met. vedenäyrästä alkoi savimaata peittävä musta nurmikerros. Ranta oli viettoa ; nurmen rajalla oli savikerroksen pinta noin 1 met. vedenpintaa vlempanä, vaan 8 met. rannasta suunnilleen 1,50 metriä korkealla. Järventaustan torpan poika

Jussi oli kaivaessaan turpeen ja savimaan rajalta löytänyt kiviaseita. Appelgren kaivatti sitten samaa nurmettunutta alaa 11,50

3873 A.
Säräisniemi
(Nimisjärvi, Jär-
ventaustan tp.).

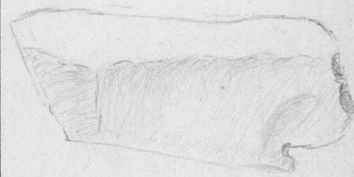
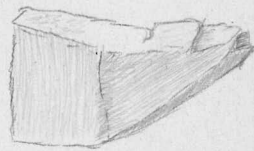
metrin pituudelle rannan suuntaan ja nurmen epätasaisesta laidasta 1-3 metrin leveydelle ylös erääseen ryhmään isoja maaperäisiä kiviä. Kivien koloissa oli kolmessa eri paikassa (a,b,c) muinoin pidetty tulta, jonka vuoksi niistä löytyi tuhkaa, hiiltä, poltettua luuta sekä palaneita ja nokisia kiviliuskoja. Sekä etelä- että pohjoispuolella näitä ^{aloilta/} kiviryhmiä löytyi /d ja e kiviaseita; rantalietteeltäkin venevalkaman luota löytyi sellaisia (f).

Löytöjä:

1. Näyte harmaasta tuhkamaasta kiven kolosta a.
2. Poltettua luuta, hiiltä ja yksi liuskesiru kiven kolosta b.
3. Kiviaseen tekele sinervän karvaista liuskekiveä; pilstomisen jäljillä, ainoastaan toista kylkeä ja terän kohtaa on alettu hiomaan; 182 mm ptk, 57 lev, 30½ pks. toisesta päästä, toisesta ohkaisempi. Löydetty alalta d.
4. Kaksi pientä terän katkelmaa; toisessa on teränsuu kokonaisuudessaan eheänä ja hiottuja pintoja molemmin puolin; 59 mm ptk, toinen on pintalohkare terän kohdalta 56 mm ptk. Löydetty alalta d.
5. Veitsi, vaaleansinertävää liuskekiveä; ainoastaan toinen syrjä on terällä, toista on kolhattu epätasaiseksi; toisella puolella on tumma täplä. 89 mm ptk, 26 lev, 5 pks. Löyd. alalta d.
6. Viisi vähän hiottua kiviliuskaa, alalta d.
7. Kiviaseen katkelma; poikkileikkaus melk. suorakaiteen muotoinen; alalta d.

3873 A.
Säräsniemi.

8. Yksitoista liuskekilastua; alalta d.
9. Hoikkanen neliskulmaisen puikon tapainen liuskekiviase, tasataltta (?). Terä vain näyttää vähän hiotulta. 91 mm. ptk.; löyd. alalta d.
10. Kaksi sieran palasta, molemmat vaalean keltaista kvartsiittihietakiveä; kummassakin on kaksi leveää ja kouruiksi hiottua pintaa; poikkileikkaus: Pisin sivu toisessa palasessa 75 mm., vahvuus 25. Toinen pala pienempi. Löyd. alalta d.
11. Sieran (?) palanen toisenlaista, tummempaa kiveä. Al. d.
12. Sieran pala, hieta kiveä; katkennut kummastakin päästä; kolmelta puolelta hiottu ja hiomiset ovat tapahtuneet eri suuntiin; yhdessä kapeassa kyljessä on kaksi veitsen (?) hiomisen kautta syntynyttä pykälää. 32 mm. ptk. Löyd. alalta d.
13. Liuskekivinen sieranpala, toisella lappiolla kourupinta; poikkileikkaus ; 45 mm. ptk. Löydetty alalta d.
14. Yksi harmaa piikivipalanen ja 5 ukonkivi (eli kvartsi-) palasta. Löyd. alalta d.
15. Iso rautainen onkikoukku, 176 mm ptk. Löyd. al. d.
16. Veitsi harmaan sinervää kiveä, varsipäästä katkennut vinoon; toisessa syrjässä terä, toisessa hamara. Teränsuu eheä. 139 mm. ptk., 33 lev., 8 pks. Löyd. alalta e.
17. Hoikkanen kaksiteräinen veitsen varsipuoli sarvikilleliusketta(?) toinen puoli sinervän harmaa, toinen ruskeanharmaa; kärkipuoli katkennut. 101 $\frac{1}{2}$ mm. ptk., 20 $\frac{1}{2}$ lev., 4 $\frac{1}{2}$ paks. Löyd. alalta e.
18. Reiätön kirves sinervää liuskekiveä; terä ja kyljet vähän hiottuja, ylipää pyöristetty; 171 mm. ptk., 71 lev., 20 pks. terän kohdalta, ylempää ohuempi. Löyd. alalta e.

3873. A.
Säräsniemi.

19. Ohkanen reiätön kirves sinervää kiveä; varsipuoli hiomaton; toisessa lappiossa pieni pahka. 115 $\frac{1}{2}$ mm. ptk., 51 lev., 16 $\frac{1}{2}$ pks. pahkan kohdalla. Löyd. alalta e.
20. Tasataltta, harmaan sinervää liuskekiveä, ainostaan terä hiottu; ylipää viisto. 56 $\frac{1}{3}$ mm. ptk., 31 lev., 10 pks. Löyd. alalta e.
21. Pieni ohkainen tasataltta, melkein kirveenmuotoisella terällä; harmaata liuskekiveä; toinen lappio yhtenä kauniina iskupintana; ainostaan terä hiottu. 58 mm. ptk., 29 lev., 5 pks. Löyd. alalta e.
22. Talttana käytetty kiviliuska sinervän karvainen; toinen puoli hiottu, toinen hiomaton ja luultavasti lohennut jostakin isommasta hiotusta aseesta. 62 mm. ptk. 38 lev., löyd. alalta e.
23. Aseeksi aiottuja tai aseesta lohenneita kiviä, vähän hiottuja; yksi isompi; löyd. alalta e.
24. Palanen sieraa liankeltaista ja paikoin punaista hietakiveä. 87 mm. ptk., 44 $\frac{1}{2}$ lev., hiottu kahdenpuolen ohkaiseksi.
25. Palanen poltettua (museossa pestyä) luuta (e).
26. Kolme luusirpaletta ja pieni ukonkivisiiru poimitut veden pohjasta saunan kohdalla.
27. Reikäkiven puolisko (harmaakiveä); reikä keskitekoinen ja hakkaamalla tehty. Kiven nykyinen pituus 148 mm. Löydettiin ranta-hietikolta venevalkamen läheltä (f)1

3873 A.

II Uuden ajan löytöjä.

tuvan perustaa kaivettaessa

Järventaustan torpan kaakkoispuolella.

28. Neljä isompaa ja neljä pientä palasta rautakattilasta.
29. Rautainen astiankorva (?)
30. Ison rautanaulan kappale.
31. Pieniä piipalasia ja muita kivilastuja sekä yksi nucleuksen- ? tapainen kappale liuskekiveä (?).
32. Lasipalasia.
33. Luuta ja kuonaa.
34. Miekannuppi pronssista ostettu Säräisniemellä.

3874.
Saarijärvi.

Sievätekoinen, kauttaaltaan hiottu, varsi-
sireiällä varustettu vasarakirves kives-
tä; matalat uurteet toisella sivulla
kummallakin puolella reikää. 105 m. ptk.,
64 m. lev., 42 m. pks. Löytänyt itsellis-
mies Heikki Blomberg elokuun 10 p:nä
1900. Kalnuikosken rantakivikolta, josta
edellisten vuosien tulvat ovat maan pois
vieritelleet. Talollisen Viktor Haapakos-
ken kautta tullut ja 5 :stä markasta
lunastettu valtion kokoelmiin 10/X 1900.

